

7η Ενότητα: Τέχνη: Μια γλώσσα για όλους σε όλες τις εποχές

- Αποτελεσματικές και εναντιωματικές προτάσεις • Μετωνυμία

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου

Κείμενο 1 [Εικαστικά νέα] σελ. 64

- 1. Διαβάσατε στον τύπο την αναγγελία των παραπάνω εκθέσεων. Αν είχατε τη δυνατότητα να επισκεφθείτε μία απ' αυτές, ποια θα επιλέγατε και γιατί;**

Το ποια έκθεση θα επιλέξει κανείς να επισκεφθεί εξαρτάται από το σκοπό που έχει. Συγκεκριμένα, θα μπορούσε να επισκεφθεί κανείς την έκθεση «Στην άλλη όχθη» αν ήθελε να έρθει σε επαφή με μια νέα μορφή τέχνης στην Ελλάδα. Τα εκτιθέμενα έργα έχουν φιλοτεχνηθεί από τροφίμους ιδρυμάτων της Ελλάδας και του εξωτερικού στο πλαίσιο της Πολιτιστικής Ολυμπιάδας και αποδεικνύουν πως η τέχνη βοηθά τους ανθρώπους αυτούς επανενταχθούν στην κοινωνία. Επομένως θα ήταν σκόπιμο να ενισχυθεί και να επιβραβευτεί ή προσπάθεια αυτή μέσω της παρουσίας μας ένα τέτοιο εγχείρημα. Ωστόσο, κάποιος θαυμαστής του Ιταλού ζωγράφου Adamio Valerio θα μπορούσε να επισκεφτεί την έκθεση με τα έργα του, ενώ οι λάτρες της μοντέρνας τέχνης θα επισκέπτονταν τη έκθεση με τα βίντεο-γλυπτά.

- 2. α. Έχετε δει ποτέ βίντεο-γλυπτό; • Αν όχι πώς φαντάζεστε ότι μπορεί να συνδυαστεί η γλυπτική με το βίντεο; β. Ποια νέα μέσα και υλικά μπορούν σήμερα να χρησιμοποιήσουν οι εικαστικοί καλλιτέχνες;**

α. Το βίντεο-γλυπτό ανήκει σε μια νέα μορφή τέχνης στην οποία κυριαρχεί η τεχνολογία. Ένα βίντεο-γλυπτό θα μπορούσε να είναι μια εικόνα η οποία προβάλλεται συνεχόμενα από ένα ή περισσότερα μόνιτορ.

β. Οι εικαστικοί καλλιτέχνες μπορούν να χρησιμοποιήσουν πολλά σύγχρονα μέσα όπως την τηλεόραση, τον υπολογιστή, το βίντεο σε συνδυασμό με υλικά όπως το μάρμαρο, χαρτί, γυαλί, ξύλο, χρώματα.

3. Σχεδιάστε ατομικά ή ομαδικά μια αφίσα για την αναγγελία μιας έκθεσης.

[Σημ.: Η δραστηριότητα αυτή θα πραγματοποιηθεί από τους μαθητές στην τάξη. Τα στοιχεία που πρέπει να περιληφθούν στην αναγγελία της έκθεσης είναι ο τίτλος και το θέμα της εκδήλωσης, η ημερομηνία, η ώρα, ο τόπος διεξαγωγής της και ο φορέας που τη διοργανώνει].

4. α. Βρείτε υπώνυμα της λέξης εικαστικά. β. Από τις παρακάτω λέξεις διαγράψτε όσες δεν ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τη λέξη εικαστικά.**εικονογράφηση εικονίσματα****εικασία ικεσία****μετείκασμα εικονικός****απεικονίζω εικοσαετία****πορτρέτο οικολογία**

γ. Για όσες από τις παραπάνω λέξεις δε γνωρίζετε τη σημασία τους, συμβουλευτείτε το λεξικό.

α. Υπώνυμα της λέξης εικαστικά: ζωγραφική, γλυπτική, άγαλμα, προσωπογραφία, θαλασσογραφία, χαρακτηριστική.

β. Οι λέξεις που ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τη λέξη εικαστικά είναι: εικονογράφηση, εικασία, μετείκασμα, απεικονίζω, εικονίσματα, εικονικός.

γ. εικονογράφηση: διακόσμηση εντύπου ή χώρου με εικόνες

εικασία: αυτό που φαντάζει ως πιθανό

μετείκασμα: η εικόνα που διατηρείται στο οπτικό αισθητήριο για ορισμένο χρονικό διάστημα μετά την παύση του εξωτερικού ερεθισμού

απεικονίζω: αναπαριστώ κάτι με εικόνα // περιγράφω κάτι παραστατικά σε προφορικό ή γραπτό λόγο

πορτρέτο: προσωπογραφία

ικεσία: η θερμή παράκληση

εικονικός: ο αναφερόμενος στις εικόνες, αυτός που περιλαμβάνει εικόνες // αυτός που δεν έχει αληθινή υπόσταση

οικολογία: ο κλάδος των βιολογικών επιστημών που ερευνά τις σχέσεις των ζωντανών με το περιβάλλον τους // το σύνολο των σχέσεων αλληλεπίδρασης ανάμεσα στους ζωντανούς οργανισμούς και το περιβάλλον τους, η ισορροπία στις σχέσεις αυτές // η ιδεολογία που έχει ως στόχο την ισορροπία ανάμεσα στον άνθρωπο και το φυσικό περιβάλλον καθώς και την προστασία του περιβάλλοντος αυτού.

5. Η ενημέρωση του κοινού για τα πολιτιστικά και καλλιτεχνικά γεγονότα γίνεται με διάφορα μέσα. Ένα από αυτά είναι και ο τύπος (ημερήσιος και περιοδικός). Μάθετε ποια έντυπα του τόπου σας ασχολούνται με αυτό τον τομέα της ενημέρωσης και ποιες εφημερίδες αφιερώνουν ειδικές σελίδες σ' αυτόν.

- Συγκεντρώστε για κάποιο χρονικό διάστημα (π.χ. μια εβδομάδα) τα έντυπα αυτά και μελετήστε τα στην τάξη.
- Σκεφτείτε αν ικανοποιούν σε κάποιο βαθμό τις ανάγκες σας για ενημέρωση.
- Ορίστε έπειτα από συζήτηση στην τάξη κάποιες προδιαγραφές ποιότητας και με βάση αυτές να αξιολογήσετε τα έντυπα που συλλέξατε.

[Σημ.: Η ερώτηση θα απαντηθεί από τους μαθητές. Ενδεικτικά αναφέρονται κάποια στοιχεία σχετικά με τις προδιαγραφές που πρέπει να πληρούν τα περιοδικά αυτά:

- Να ενημερώνουν για όλα τα γεγονότα με σαφήνεια και πληρότητα.
- Να μη μεροληπτούν υπέρ κάποιων συγκεκριμένων εκδηλώσεων, αλλά η παρουσίαση να είναι αντικειμενική.
- Να γίνεται μία σύντομη παρουσίαση των εκδηλώσεων και να ενημερώνουν σχετικά με το θέμα, το όνομα του/των δημιουργών, του φορέα -διοργανωτή, αλλά και όλες τις άλλες απαραίτητες πληροφορίες].

Κείμενο 2 [Φεστιβάλ πανεπιστημιακών θεατρικών ομάδων] σελ. 65

1. Ποιο είναι το γεγονός που αναγγέλλεται με αυτό το έντυπο; • Αναζητήστε όσα στοιχεία ταυτότητας περιέχονται σ' αυτήν τη σελίδα. (Τι πρόκειται να συμβεί, πότε, ποιοι είναι οι συντελεστές, ποιοι οι διοργανωτές.)

Με το έντυπο αυτό αναγγέλλεται ένα φεστιβάλ θεάτρου στο οποίο πρόκειται να συμμετάσχουν διάφορες πανεπιστημιακές θεατρικές ομάδες. Συγκεκριμένα δηλώνονται το τι πρόκειται να συμβεί (θεατρικό φεστιβάλ), ο χρόνος διεξαγωγής (18-27 Μαΐου, ώρα έναρξης 19:30), οι συντελεστές (θεατρικές ομάδες από διάφορες σχολές του πανεπιστημίου), και οι διοργανωτές (Πολιτιστικός Οργανισμός Δήμου Καλλιθέας – Θεατρική Ομάδα Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών).

2. Ο δημιουργός του εντύπου χρησιμοποίησε στοιχεία από πολλές διαφορετικές γραμματοσειρές για τη λέξη «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ». Για ποιο λόγο νομίζετε ότι έκανε αυτή την επιλογή, ποιο είναι το μήνυμα που θέλει να δώσει και πώς κρίνετε το αποτέλεσμα;

Ο δημιουργός του εντύπου έχει χρησιμοποιήσει στοιχεία από πολλές διαφορετικές γραμματοσειρές για τη λέξη «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ» με σκοπό να προϋδεάσει τους υποψήφιους θεατές για την πολυσυλλεκτικότητα και την ποικιλία των θεατρικών παραστάσεων. Μάλιστα, το τελευταίο γράμμα το έχει γράψει ανάποδα πιθανότατα για να υπονοήσει ότι κάποιες από τις παραστάσεις ανατρεπτικές. Η επιλογή του αυτή επιτυγχάνει το σκοπό της διότι είναι ελκυστική και τραβά την προσοχή των υποψηφίων θεατών.

3. Πώς διοργανώνεται μια πολιτιστική εκδήλωση; • Αν δεν έχετε σχετικές εμπειρίες, αναζητήστε πληροφορίες από οποιουδήποτε φορείς που έχουν διοργανώσει στο παρελθόν πολιτιστικές εκδηλώσεις στην περιοχή σας.

- Στη συνέχεια καταστρώστε και προτείνετε στην τάξη σας ένα σχέδιο για τη διοργάνωση μιας πολιτιστικής εκδήλωσης.
- Φροντίστε να τεκμηριώσετε όσο καλύτερα μπορείτε την πρότασή σας και να προβλέψετε όλες τις πτυχές του θέματος.

Ενδεικτικά δίνονται οι πτυχές και οι τομείς στους οποίους πρέπει να δοθεί προσοχή:

- Να καθοριστεί με σαφήνεια το θέμα της εκδήλωσης.
- Να γίνει σωστή ανάθεση αρμοδιοτήτων, έτσι ώστε η εκδήλωση να οργανωθεί σωστά.
- Να καθοριστούν επακριβώς τα κριτήρια βάσει των οποίων θα γίνουν δεκτοί οι συντελεστές της εκδήλωσης.
- Να βρεθεί ο χώρος στον οποίο θα γίνει η εκδήλωση και να οριστούν οι ημερομηνίες και η ώρα έναρξης.
- Να ανακοινωθεί και να διαφημιστεί η εκδήλωση εγκαίρως στο κοινό.

4. Σκεφτείτε με πόσες διαφορετικές σημασίες χρησιμοποιείται η λέξη θέατρο στον καθημερινό λόγο (πολυσημία).

• Γράψτε προτάσεις που να περιέχουν τη λέξη θέατρο με διαφορετική σημασία κάθε φορά.

1. δραματική τέχνη που, ακολουθώντας ορισμένες συμβάσεις, αναπαριστάνει μπροστά σε κοινό μια σειρά γεγονότων με τη χρησιμοποίηση ανθρώπων (ηθοποιών) που μιλούν και δρουν.

2α. παράσταση σε θέατρο, θεατρική παράσταση.

β. λογοτεχνικό είδος, σύνολο κειμένων, έργων, συνήθ. διαλογικής μορφής, που προορίζονται για παράσταση σε θέατρο.

γ. σύνολο θεατρικών έργων με κοινή καταγωγή, κοινά χαρακτηριστικά.

3α. κτίριο, αίθουσα ή κατασκευή που προορίζεται για θεατρικές παραστάσεις.

β. θεατρικός οργανισμός, θεατρική επιχείρηση.

4. το σύνολο των θεατών που παρακολουθούν μια θεατρική παράσταση.

5. (μτφ.) ο τόπος στον οποίο συμβαίνει ένα (σημαντικό) γεγονός.

www.komvos.edu.gr

– Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής, Ι. Τριανταφυλλίδη

• Προτάσεις με τις διαφορετικές σημασίες της λέξης θέατρο:

– Το θέατρο στην αρχαία Ελλάδα σημείωσε μεγάλη ακμή.

– Τα θέατρα λειτουργούν τις Κυριακές και αργούν τις Δευτέρες.

– Ο Σικελιανός εκτός από ποίηση έγραψε και θέατρο.

– Το θέατρο των αρχαίων Ελλήνων τραγικών είναι αξιοθαύμαστο και διδάσκεται ακόμα και σήμερα στα σχολεία του κόσμου.

– Το σπίτι μου είναι απέναντι από το θέατρο.

– Εργάζεται ως ηθοποιός στο κρατικό θέατρο.

– Το θέατρο όρθιο χειροκροτούσε τους ηθοποιούς.

– Τα Βαλκάνια υπήρξαν θέατρο αιματηρών πολεμικών συγκρούσεων.

Κείμενο 3α [Τroy με χρυσά κουτάλια] σελ.67

Κείμενο 3β [Η πρόταση της εβδομάδας] σελ. 67

1. Το ύφος του κειμένου 3α είναι:

α. επίσημο

γ. ειρωνικό

β. πομπώδες

δ. λιτό

(υπάρχει μόνο μια σωστή απάντηση)

Το ύφος του κειμένου 3α είναι ειρωνικό (γ).

2. Ο σκοπός του κειμένου 3α είναι.....**Ο σκοπός του κειμένου 3β είναι****α. να ενημερώσει γ. να διαφημίσει****β. να ασκήσει κριτική δ. να γελοιοποιήσει****(υπάρχει μόνο μια σωστή απάντηση για κάθε περίπτωση)**

Ο σκοπός του κειμένου 3α είναι να γελοιοποιήσει (δ).

Ο σκοπός του κειμένου 3β είναι να διαφημίσει (γ).

3. Εντοπίστε τα σημεία του κειμένου 3α που περιέχουν ειρωνεία.

Ολόκληρο το κείμενο έχει ειρωνική χροιά. Πιο συγκεκριμένα τα σημεία του κειμένου 3α που περιέχουν ειρωνεία είναι τα εξής:

Η πλέον αξιόπιστη μεταφορά ομηρικού έπους... Γκοτζίλα / τη βασίλισσα της Σπάρτης Λερναία Ύδρα / αναλαμβάνουν δράση... Διαρκές Κεράτωμα / το μεγαλύτερο ψηφιακό στόλο...εκδημοκρατισμό της Τροίας/ εξαιρετους πολεμιστές όπως... αυτιαίους μυς / σχετικώς ισορροπημένο γάμο... Άνιστον / μιας όμορφης σκλάβας, της Βρασίδας / έρχονται στο φως... μέχρι το Αγρίνιο / άσκοπης ψηφιακής αιματοχυσίας / Δούρειο Ίππο... κοτόπουλο με ρόδες / Τυφλωμένος από έρωτα, ο Πάρις δεν καταλαβαίνει τη διαφορά... από τα «Φιλαράκια»/ εκτός από τη ναυμαχία... σε ψηφιακή μπανιέρα.

4. Αναφέρετε δυο τρεις από τις πιο εντυπωσιακές ιστορικές ανακρίβειες που υπάρχουν στο κείμενο 3α . • Ποιο σκοπό νομίζετε ότι εξυπηρετούν;

Οι ιστορικές ανακρίβειες του κειμένου είναι οι εξής:

– τη βασίλισσα της Σπάρτης Λερναία Ύδρα: Η βασίλισσα της Σπάρτης ονομαζόταν Ελένη, ενώ η Λερναία Ύδρα ήταν ένα μυθικό νερόφιδο με εννιά κεφάλια που ζούσε στη λίμνη Λέρνη και το οποίο σκότωσε ο Ηρακλής πραγματοποιώντας το δεύτερο άθλο του.

– με στόχο τον εκδημοκρατισμό της Τροίας: δεν υπήρχε τέτοιος στόχος στην Τρωική εκστρατεία.

– εξαιρετους πολεμιστές όπως... ο Πολύφημος,... αυτιαίους μυς: Όλοι αυτοί ήταν είτε μυθικά είτε αληθινά πρόσωπα τα οποία όμως δεν είχαν καμία σχέση με την Τρωική εκστρατεία.

– σχετικώς ισορροπημένο γάμο... Άνιστον: Δεν υπήρχε καμία βασιλοπούλα με το όνομα της σημερινής Αμερικανίδας ηθοποιού.

– μιας όμορφης σκλάβας, της Βρασίδας: Πρόκειται για τη Βρισηίδα, κόρη του Βρισέα που ήταν ιερέας στη Λυρνησό της Κιλικίας και η οποία αιχμαλωτίστηκε από τους Αχαιούς και δόθηκε ως δώρο στον Αχιλλέα. Ο Βρασίδας, για τον οποίο γίνεται λόγος εδώ ήταν πολιτικός και στρατιωτικός άνδρας της αρχαίας Σπάρτης που διακρίθηκε στον Πελοποννησιακό πόλεμο.

– μπαίνουν κρυφά... κοτόπουλο με ρόδες: Δεν ήταν αυτό το σχέδιο για την κατάληψη της Τροίας ενώ ο Δούρειος Ίππος ήταν μια μεγάλη ξύλινη κατασκευή την οποία επινόησε ο Οδυσσέας και επρόκειτο για ένα άλογο, και όχι ένα κοτόπουλο με ρόδες.

– Τυφλωμένος από έρωτα, ο Πάρις δεν καταλαβαίνει τη διαφορά... από τα «Φιλαράκια»: τίποτα από αυτά δεν ισχύει καθώς ο συγγραφέας μπλέκει σύγχρονα πρόσωπα με τον Τρωικό πόλεμο.

5. Εξηγήστε το λογοπαίγνιο που υπάρχει στον τίτλο του κειμένου 3α.

Ο τίτλος Τρογ με χρυσά κουτάλια είναι ένα λογοπαίγνιο. Αν κάποιος την ακούσει, χωρίς όμως ταυτόχρονα να τη διαβάσει, καταλαβαίνει ότι γίνεται λόγος για κάποιον που ζει πλουσιοπάροχα, με όλες τις ανέσεις και πολλά πλούτη. Αντιθέτως, αν κάποιος τη διαβάσει βλέπει ότι το όνομα της Τροίας είναι γραμμένο στα αγγλικά (Τρογ) υπονοώντας ότι η ταινία με θέμα τον Τρωικό πόλεμο είχε ως κύριο στόχο να αποφέρει μεγάλα κέρδη στους δημιουργούς και συντελεστές της ταινίας, πράγμα το οποίο και επιτεύχθηκε.

6. Εντοπίστε δυο τρεις αναχρονισμούς στο κείμενο 3α. • Ποιο είναι το αποτέλεσμά τους;

- Κάποιοι από τους αναχρονισμούς του κειμένου είναι:
 - απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας: ο θεσμός του Συμβουλίου Ασφαλείας είναι σύγχρονος και λειτουργεί στο πλαίσιο του ΟΗΕ.
 - Ξέρξης: βασιλιάς των Περσών τον 5ο αιώνα π.Χ.
 - Μπραντ Πιτ, Τζένιφερ Άνιστον: πρόκειται για σύγχρονους Αμερικανούς ηθοποιούς.
 - Αγρίνιο: πόλη της σύγχρονης Ελλάδας.
 - Πατσατζόγλου: σύγχρονος ποδοσφαιριστής του Ολυμπιακού.
 - Το τελευταίο επεισόδιο από τα «Φιλαράκια»: Πρόκειται για σύγχρονη και πολύ δημοφιλή αμερικάνικη κωμική σειρά.
- Οι αναχρονισμοί αυτοί έχουν ως στόχο να δώσουν ειρωνικό αλλά και χιουμοριστικό τόνο στο κείμενο. Επιπλέον, ο συγγραφέας καταφέρνει να τονίσει εμμέσως πλην σαφώς το πλήθος των ιστορικών ανακρίβειών που υπάρχουν στην ταινία.

- 7. Με ποια στοιχεία το κείμενο 3β προσπαθεί να προσελκύσει τους θεατές; • Πόσο θεωρείτε ότι τα στοιχεία αυτά σχετίζονται με την τέχνη;**

Το κείμενο 3β είναι πολυτροπικό. Χρησιμοποιώντας τόσο την εικόνα όσο και το λόγο προσπαθεί να πείσει τους θεατές ότι πρόκειται για μια αξιοπρόσεκτη ταινία. Συγκεκριμένα, παραθέτει τις φωτογραφίες των διάσημων Αμερικανών ηθοποιών, οι οποίοι είναι ιδιαίτερα δημοφιλείς και προσελκύουν το κοινό. Επιπλέον, με τις φράσεις Η Πρόταση της Εβδομάδας και ΡΕΚΟΡ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ 650.000 ΤΙΣ 2 ΠΡΩΤΕΣ ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ υπονοείται τόσο ότι η ταινία αυτή προτείνεται ως αξιόλογη όσο και ότι το κοινό αξίζει να την παρακολουθήσει, όπως άλλωστε έκαναν τόσοι άλλοι χιλιάδες θεατές.

- 8. Βρείτε μία αντιθετική σχέση γεγονότων στη δεύτερη παράγραφο και άλλη μία στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου 3α. • Ποια από τις δύο διατυπώνεται με δευτερεύουσα εναντιωματική πρόταση; • Αλλάξτε τη διατύπωση, ώστε και η άλλη να εκφραστεί με εναντιωματική πρόταση.**

2^η παράγραφος: Παρά το γεγονός ότι ο κορυφαίος... Της Βρασίδας.

4^η παράγραφος: ενώ ο Μπραντ Πιτ επιστρέφει στην αγκαλιά της αγαπημένης του αν και (ήταν) σοβαρά τραυματισμένος

- Με εναντιωματική πρόταση διατυπώνεται αντιθετική σχέση των γεγονότων στην τέταρτη παράγραφο, στην οποία υπάρχουν δύο δευτερεύουσες εναντιωματικές προτάσεις και η μία παρεμβάλλεται στην άλλη. Συγκεκριμένα, η πρώτη εισάγεται με τον εναντιωματικό σύνδεσμο ενώ και έχει ρήμα το επιστρέφει και η δεύτερη εισάγεται με τον αντιθετικό σύνδεσμο αν και και έχει ρήμα το εννοούμενο ήταν.

- Αν αλλάξουμε και την πρώτη, έτσι ώστε να εισάγεται με αντιθετικό σύνδεσμο θα γίνει ως εξής:

Αν και / μολονότι / ενώ / ο κορυφαίος Έλληνας πολεμιστής έχει ένα σχετικώς ισορροπημένο γάμο με την αρχαία βασιλοπούλα, Τζένιφερ Άνιστον, στην εκστρατεία θα συγκρουστεί με τον Αγαμέμνονα για τα μάτια μιας όμορφης σκλάβας, της Βρασίδας...

9. Γράψτε μια παράγραφο για μια κινηματογραφική ταινία που είδατε. • Παρουσιάστε στο κείμενό σας πολύ σύντομα την ταινία και το σχόλιό σας γι' αυτήν. • Τα κείμενά σας θα τα διαβάσετε στην τάξη για να πείσετε τους συμμαθητές σας να δουν την ταινία (αν σας άρεσε) ή να τους αποτρέψετε (αν δε σας άρεσε).

Billy Elliot Γεννημένος χορευτής

Ο εντεκάχρονος Μπίλι Έλιοτ (Jamie Bell), ορφανός από μητέρα, ζει μαζί με τον πατέρα του (Gary Lewis), το μεγαλύτερο αδελφό του Τόνι (Jamie Draven) και τη γιαγιά του (Jean Heywood) σε μια μικρή κοινότητα της βορειοανατολικής Αγγλίας, το Ντάραμ. Η γιαγιά υποφέρει από άνοια και ο μικρός έχει αναλάβει τη φροντίδα της, ενώ τα άλλα δύο μέλη της οικογένειας είναι ανθρακωρύχοι και συμμετέχουν δυναμικά στη μεγάλη απεργία του 1984. Ο μικρός Μπίλι παρακολουθεί μαθήματα μποξ και ακολουθεί τη μάλλον προδιαγεγραμμένη πορεία του ανδρικού στοιχείου της περιοχής, μέχρι τη στιγμή που μια δασκάλα μπαλέτου, η κυρία Γουίλκινσον (Julie Walters), ανακαλύπτει συμπτωματικά το ταλέντο του στο χορό. Η σύγκρουση με το οικογενειακό του περιβάλλον είναι αναπόφευκτη, την ίδια στιγμή που η κυρία Γουίλκινσον τον προτρέπει να δώσει εξετάσεις στη Βασιλική Ακαδημία. Μπορεί το όνειρο να πραγματοποιηθεί;

Σύντομη Αξιολόγηση

Μια ιστορία που την έχουμε ξανακούσει ή την έχουμε ξαναδεί, όχι όμως έτσι. Ένας καταπληκτικός πιτσιρίκος που προσελκύει σαν μαγνήτης την κάμερα και μια συγκλονιστική ερμηνεία από τον κινηματογραφικό του πατέρα. Πολύ καλή στο ρόλο της δασκάλας χορού η πρώην μαθήτριά του "Εκπαιδύοντας τη Ρίτα". Ενδιαφέρουσα σκηνοθεσία. Συνιστάται ιδιαίτερα σε όσους διεκδικούν ακόμη την πολυτέλεια να γελούν και να συγκινούνται στον κινηματογράφο. Πέρα από βαρύγδουπες αξιολογήσεις, είναι μια ταινία που αξίζει να δείτε.

www.in.gr

Κείμενο 4 [Πάμε σινεμά; Πάμε θέατρο;] σελ. 68

1. Τι είδους κείμενο είναι αυτό; • Σε τι είδους έντυπο θα το συναντούσατε; • Τι περιμένετε να διαβάσετε στις επόμενες σελίδες του εντύπου αυτού;

Το κείμενο αυτό είναι πολυτροπικό, καθώς συνδυάζει λόγο και εικόνα, και έχει ως θέμα του την τέχνη του θεάτρου και του κινηματογράφου. Πρόκειται για ένα άρθρο που μπορεί να το συναντήσει κανείς τον έντυπο ή ηλεκτρονικό τύπο με σχετική θεματολογία. Στις επόμενες σελίδες θα περιμένει κανείς να βρει παρουσιάσεις και κριτικές για θεατρικές παραστάσεις και κινηματογραφικές ταινίες.

2. Εντοπίστε και υπογραμμίστε τη δευτερεύουσα εναντιωματική πρόταση του κειμένου. • Ποια είναι τα δύο γεγονότα που συνδέονται αντιθετικά στο σημείο αυτό του κειμένου;

- Η δευτερεύουσα εναντιωματική πρόταση του κειμένου είναι η εξής:
αν και όλα έχουν αλλάξει.
- Τα γεγονότα που συνδέει αντιθετικά είναι το ότι από τη μια όλα έχουν αλλάξει κι απ' την άλλη ότι σήμερα η συγκίνηση του δημιουργού, του ερμηνευτή και του θεατή παραμένει η ίδια.

3. Προσπαθήστε να εκφράσετε την ίδια αντίθεση με άλλους τρόπους, άλλοτε χρησιμοποιώντας δευτερεύουσα πρόταση και άλλοτε χωρίς να χρησιμοποιείται υποταγμένο λόγο.

Με δευτερεύουσα εναντιωματική πρόταση:

Ενώ / μολονότι / όλα έχουν αλλάξει, σήμερα η συγκίνηση του δημιουργού, του ερμηνευτή και του θεατή παραμένει η ίδια.

Χωρίς υποταγμένο λόγο: Σήμερα όλα έχουν αλλάξει, αλλά συγκίνηση του δημιουργού, του ερμηνευτή και του θεατή παραμένει η ίδια. Σήμερα όλα έχουν αλλάξει, όμως η συγκίνηση του δημιουργού, του ερμηνευτή και του θεατή παραμένει η ίδια.

4. Εντοπίστε τη μετωνυμία που υπάρχει στην τελευταία περίοδο του κειμένου.

- Ποια λέξη με κυριολεκτική σημασία αντικαθιστά;

Μετωνυμία υπάρχει στην τελευταία λέξη (θεατρικό σανίδι) που χρησιμοποιείται εδώ για να αντικαταστήσει την κυριολεκτική σημασία της λέξης σκηνή (του θεάτρου).

5. Τι σημαίνει η λέξη αίθουσες στην τελευταία περίοδο του κειμένου; • Πώς το καταλάβατε; • Μπορείτε να γράψετε μια φράση με την ίδια λέξη που να έχει όμως διαφορετική σημασία;

- Στην τελευταία περίοδο του κειμένου η λέξη αίθουσες σημαίνει το χώρο μέσα στον οποίο γίνεται μια κινηματογραφική προβολή, δηλαδή τον κινηματογράφο.
- Αυτό γίνεται εύκολα αντιληπτό από τα συμφραζόμενα, αφού στην ίδια πρόταση, όπως άλλωστε και σε όλο το υπόλοιπο κείμενο, γίνεται λόγος για ταινίες που θα προβληθούν.
- Η λέξη αίθουσα με άλλες σημασίες:
 - Η αίθουσα διαλέξεων του Πνευματικού Κέντρου ήταν κατάμεστη από κόσμο.
 - Αποφασίσαμε να διακοσμήσουμε τις αίθουσες του σχολείου μας με δικά μας έργα ζωγραφικής, ώστε να δημιουργήσουμε πιο ευχάριστο περιβάλλον.

6. Βρείτε και καταγράψτε τις λέξεις του κειμένου που αναφέρονται στο θέατρο και στον κινηματογράφο (πρόσωπα, χώροι κ.λπ.).

Οι λέξεις του κειμένου που αναφέρονται στο θέατρο και στον κινηματογράφο είναι οι εξής: ηθοποιοί, σκηνοθέτη, σεναριογράφου, τέχνης, εκπολιτιστής, θεατές, ταινίας, γυρίστηκε, μεγάλου μήκους, αρχαίο δράμα, δημιουργού, ερμηνευτή, αίθουσες, παραστάσεις, θεατρικό σανίδι.

7. Μπορείτε να πείτε από πού προέρχονται ετυμολογικά οι λέξεις δράμα και ηθοποιός; Αν δυσκολεύεστε, συμβουλευτείτε ένα ετυμολογικό λεξικό.

δράμα < αρχ.< δράω , που ήδη από την αρχ. δήλωνε τη σκηνική και θεατρική πράξη, καθώς και το περιεχόμενό της, το δρώμενο. Η παράσταση τραγωδιών κατά την αρχαιότητα οδήγησε στη χρησιμοποίηση της λέξης δράμα με τη σημ. «τραγωδία, δραματικό γεγονός».

ηθοποιός < αρχ., αρχική σημασία «αυτός που διαπλάθει χαρακτήρα», Η λέξη έλαβε βαθμηνό τη σημασία «αυτός που αναπαριστάνει χαρακτήρα», αντικαθιστώντας σε αυτή τη χρήση την αρχ. λέξη υποκριτής.

Γ. Μπαμπινιώτης,
Λεξικό της Νέας Ελληνικής